

MEDLEMSRAPPORTERING FOR Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund (YS) For 2019

 ettsk
handel
norge

”En av Etisk handel Norges styrker er flerpartssamarbeidet.”

Til lesere av rapporten

En av Etisk handel Norges styrker er flerpartssamarbeidet. Her spiller medlemsorganisasjonene en viktig rolle ved å bidra med spisskompetanse og ressurser, ved å være pådrivere i rettighetsarbeid og politisk påvirkning, og ved å bidra til å styrke oppslutningen om etisk handel. I tillegg er organisasjonene forpliktet til å stille etiske krav i egne innkjøp.

Organisasjonene i Etisk handel Norge er ulike og har dermed også ulikt fokus. For eksempel er arbeidstakerorganisasjoners viktigste mål å styrke fagforeninger og arbeidstakers rettigheter, og i Etisk handel Norge kan de dele sin kompetanse om dette viktige temaet med andre medlemmer. Frivillige organisasjoner har verdifull kunnskap om lokale forhold i produsentland, de har lokale samarbeidspartnere, og de kan gjennomføre kampanjer for å skape bred oppmerksomhet. Arbeidsgiver- og interesseorganisasjoner kan ta tak i problemstillinger medlemmene har felles og slik initiere prosjekter på vegne av mange Etisk handel Norge-bedrifter.

Denne rapporteringsmalen er laget slik at den skal kunne brukes av alle organisasjoner som er medlemmer i Etisk handel Norge. Den enkelte organisasjons rolle og fokus vil bestemme hvor detaljert de enkelte spørsmål kan besvares.

Heidi Furustøl
Daglig leder Etisk handel Norge

Forord fra: Rolf A. Vestvik, internasjonal sekretær

Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund (YS) er en faglig samorganisasjon som arbeider aktivt med arbeidstakeres rettigheter både i Norge og internasjonalt.

I Norge arbeider YS langs flere akser. Hovedarbeidet består av politisk påvirkningsarbeid ovenfor norske myndigheter. Blant annet arbeider YS aktivt med at arbeidstakeres rettigheter inkorporeres i internasjonale avtaler Norge inngår med andre land, enten bilateralt eller innenfor rammen av EFTA. YS arbeider også for at andre elementer som miljø og menneskerettigheter blir en sentral del av slike avtaler. Videre er YS en aktiv pådriver for arbeidstakeres rettigheter i andre fora.

På det globale området er YS medlem av den Internasjonale Faglige Samorganisasjonen (ITUC), som arbeider på overordnet nivå med rettighetsspørsmål. I tillegg arbeider YS aktivt innad i FNs arbeidsorganisasjon (ILO) både med håndtering av klagesaker og med utvikling av internasjonalt regelverk. På det Europeisk nivå er YS et aktivt medlem av den Europeisk Samorganisasjon og her er det særlig arbeidet med EUs sosiale dimensjon som er viktig. Arbeidet innenfor en europeisk ramme er også viktig fordi deler av slikt regelverk blir del av EØS-avtalen Norge har med EU. Også på det nordiske plan er arbeidet med å fremme arbeidstakeres rettigheter en viktig dimensjon. I mange henseender er de nordiske lands organisering av arbeidslivet et forbilde for andre land, og det er derfor et betydelig arbeid med informasjonsspredning som skjer på nordisk nivå. YS driver også et eget solidaritetsprosjekt i det sørlige Afrika der vi bygger opp en partipolitisk uavhengig fagorganisasjon som dekker 8 land i SADC-regionen.

Tematisk arbeider YS spesielt med bedre organisering av arbeidstakere, herunder etablering og oppbygging av demokratiske og frie fagforeninger. Videre er er forbedret og/eller styrket sosial dialog mellom partene i arbeidslivet en viktig prioritering for oss, herunder spesielt kollektive forhandlinger mellom frie og uavhengige parter.

Der med andre ord innen feltet arbeidstakerrettigheter YS har sin styrke, fokus og prioriteringer. Gjennom medlemskapet i Etisk Handel Norge henter vi både inspirasjon, kunnskap og nettverk til det arbeid vi gjør i ulike internasjonale fora. Derfor oppleves medlemskapet som nyttig, samtidig som det fordre at organisasjonen hele tiden yter sitt beste.

Om organisasjonen

Organisasjonsnavn:

Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund (YS)

Type organisasjon:

Faglig hovedorganisasjon

Beskrivelse av organisasjonen:

Faglig hovedorganisasjon etablert i 1977. Har 13 medlemsforbund innenfor de fleste sektorer og drøyt 230 000 medlemmer.

Organisasjonens størrelse:

Antall ansatte:

20

Omsetning (NOK):

Land som omfattes av prioriterte programmer/prosjekter:

Romania, Sør-Afrika, Zambia, Zimbabwe, Malawi, Swaziland, Botswana, Lesotho, Mosambik og Angola

Kontaktinformasjon for rapporten:

Kontaktperson: Rolf A. Vestvik

Tittel: Internasjonal sekretær

Epost: rolf.vestvik@ys.no

Telefon: 48893313

Innmeldingsår i Etisk handel Norge:

2010

Forankring i organisasjonen

Beskriv hvordan etisk handel er forankret i organisasjonen:

Navn og stilling på øverste leder med etisk handel som en del av sitt hovedansvar:

Rolf A. Vestvik, internasjonal sekretær

Strategier og langtidsplaner som omhandler etisk handel:

YS' sentralstyre vedtok høsten 2009 å melde YS inn i Initiativ for Etisk Handel. Siden da har etisk handel vært en integrert del av vårt daglige arbeid, og ivaretas særlig under fagområdene internasjonalt arbeid og seriøsitet og samfunnsansvar. YS arbeider våren 2020 med utviklingen av et ny internasjonal plattform hvor etisk handel og internasjonale arbeidstakerrettigheter vil være sentrale tema. YS har erklæring om etisk handel i sin internkontrollhåndbok (ikh). I tillegg har YS vært sertifisert Miljøfyrtårn siden 2008.

Annet

Beskriv hva organisasjonen gjør for å kommunisere internt fokuset og innsatsen som følger av medlemskapet i Etisk handel Norge:

På våre hjemmesider legger vi ut relevant informasjon om etisk handel og beslektede temaer. Her ligger også våre etiske retningslinjer og en sjekkliste for etisk handel, til bruk for våre medlemsforbund, medlemmer og andre interesserte. Årsrapportene til IEH publiseres på hjemmesiden. YS' internkontrollhåndbok inneholder retningslinjer og sjekkliste for etisk handel.

Prioriterte aktiviteter/mål i rapporteringsåret

Aktiviteter:	Status/framdrift
Drift av solidaritetsprosjekt i Sørlege Afrika	Løpende
Være en aktiv bidragsyter i arbeidet for arbeidstakeres rettigheter nasjonalt og internasjonalt.	Løpende
Drift av EØS-prosjekt for arbeidstakeres rettigheter i Romania	Løpende
Aktiv arbeid innenfor EFTA (Consultative Committee) for å inkludere arbeidstakeres rettigheter i frihandelsavtaler.	Løpende

Prioriterte aktiviteter/mål for kommende rapporteringsår

Aktiviteter:
Globalt: Drift av solidaritetsprosjekt i Sørlege Afrika
Globalt: Aktiv deltagelse i ILOs arbeid
Globalt: Aktivt arbeid med å inkludere arbeidstakerrettigheter i frihandelsavtaler Norge inngår
Europa: Arbeide for å styrke arbeidstakeres rettigheter i Europa gjennom arbeid innenfor ETUC
Norden: Arbeide for å styrke arbeidstakeres rettigheter innenfor rammen av Nordisk Faglig Samorganisasjon

“YS jobber kontinuerlig for å forbedre vår egen praksis slik at bedrifter som leverer varer og tjenester til oss følger våre retningslinjer for etisk handel.”

Photo: Flickr, ILO Better Work Programme

1. Styrking av rettigheter og oppslutning om etisk handel

Photo: Shutterstock

Styrking av arbeidstakeres rettigheter, menneskerettigheter, miljø og antikorrupsjon

Har organisasjonen i rapporteringsåret jobbet for å styrke arbeidstakeres rettigheter, menneskerettigheter, miljøhensyn eller antikorrupsjon utenfor Norge?

Ja

Hvis ja, beskriv kortfattet de viktigste prosjekter/programmer/tiltak:

Prosjekt/program/tiltak	Beskrivelse	Etiske krav som omfattes
Frihandelsvtaler	YS har aktivt arbeidet innenfor rammen av EFTAs konsultative organer for å fremme arbeidstakeres rettigheter innen frihandelsavtaler.	☒ Tvangsarbeid ☒ Fagorg. og kollektive forhandling. ☒ Diskriminering ☒ Brutal behandling ☒ Helse, miljø og sikkerhet ☒ Marginaliserte befolkningsgrupp. ☒ Miljø ☒ Korrupsjon
Solidaritetsprosjekter i sørlige Afrika og Romania	YS har siste år drevet eget solidaritetsprosjekt i sørlige Afrika og Romania. I Sørlige Afrika støtter YS arbeidet med å etablere en regional hovedorganisasjon innenfor SADC-regionen for å fremme arbeidstakeres rettigheter og sosiale rettferdig. I Romania støtter YS en hovedorganisasjon med kapasitetsbygging og utveksling av arbeidsmetodikk og policy.	☒ Tvangsarbeid ☒ Fagorg. og kollektive forhandling. ☒ Diskriminering ☒ Brutal behandling ☒ Helse, miljø og sikkerhet ☒ Lønn ☒ Arbeidstid ☒ Regulære ansettelses ☒ Marginaliserte befolkningsgrupp. ☒ Miljø ☒ Korrupsjon
ILO	YS har deltatt på ILOs årlige arbeidslivs konferanse. Der samles representanter fra hele verden for å forhandle frem og overvåke etterlevelse av konvensjoner som skal sette standarder for arbeidslivet i hele verden. Der vedtas også anbefalinger og veiledninger knyttet til aktuelle konvensjoner og utviklingstrekk i arbeidslivet.	☒ Tvangsarbeid ☒ Fagorg. og kollektive forhandling. ☒ Barnearbeid ☒ Diskriminering ☒ Brutal behandling ☒ Helse, miljø og sikkerhet ☒ Lønn ☒ Arbeidstid ☒ Regulære ansettelses

Prosjekt/program/tiltak	Beskrivelse	Etiske krav som omfattes
		☒ Miljø ☒ Korrupsjon
Arbeidslivets Klimauke	YS har sammen med partene i arbeidslivet utviklet en kampanje for å sette miljøspørsmål på agendaen i kontakten mellom arbeidstagere og arbeidsgiverorganisasjoner. Miljø skal kunne diskuteres i fagforeningen, på jobben og på nasjonalt nivå. Ved å gjøre miljøspørsmål til en del av denne dialogen kan man løse mange miljøproblemer som skapes på norske arbeidsplasser.	☒ Miljø

Styrke oppslutningen om etisk handel

Har organisasjonen i rapporteringsåret gjort tiltak for å styrke oppslutningen om etisk handel:

Nei

Deling av kompetanse og erfaringer

Har organisasjonen i rapporteringsåret delt kunnskap om eller erfaringer med etisk handel med bedrifter eller andre organisasjoner?

Ja

Hvis ja, gi en nærmere beskrivelse

YS arbeider tett innenfor en rekke ulike initiativ og sammenslutninger for å dele kunnskap og erfaringer. Arbeidslivets klimauke er et slikt eksempel. Ett annet er den årlige 16 Days of Activism against Gender-Based Violence som i 2019 handlet om seksuell trakassering i arbeidslivet. i tillegg skjer det en utsrakt erfaringsdeling innenfor de formelle organer YS er medlem av.

2. Oppfølging av leverandører og samarbeidspartnere

Forankring av etiske krav hos leverandører og samarbeidspartnere

Oppgi en nettadresse til organisasjonens retningslinjer for etisk handel, eller legg dem ved:

<http://ys.no/ys-jobber-med/seriositet-og-samfunnsansvar/1530-2/>

Beskriv hvordan kravene i retningslinjene blir formidlet til organisasjonens leverandører og samarbeidspartnere:

Vi forventer at alle leverandører og samarbeidspartnere setter seg inn i våre retningslinjer.

Screening av nye leverandører og samarbeidspartnere

Beskriv hvordan organisasjonen innlemmer hensynet til etisk handel når nye leverandører og samarbeidspartnere velges:

Alle leverandører og partnere screenes i forhold til YS' eget regelverk.

Oversikt over eksisterende leverandørkjede

Beskriv hva organisasjonen har gjort for å kartlegge risiko for brudd på retningslinjene for etisk handel til de viktigste varer og tjenester som kjøpes inn?

Informasjon til leverandører om våre retningslinjer og våre forventninger om at leverandører følger disse.

Hvis kartlagt, beskriv de viktigste utfordringene som er identifisert. Beskriv spesielt:

Hvilke produsentland som anses å være knyttet til høyest risiko:

Norge

Hvilke etiske krav som er mest utsatt for brudd:

Brudd på arbeidstakeres rettigheter.

Tiltak for å redusere risiko og oppnå forbedringer

Beskriv hvilke tiltak organisasjonen har gjennomført for å redusere risikoen for brudd på retningslinjene for etisk handel og bidra til forbedringer:

Informasjonsdeling til leverandører og bevisstgjøring internt i organisasjonen.

Kontakt:

Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund (YS)

Rolf A. Vestvik

rolf.vestvik@ys.no

48893313